

**STAN, RUCH NATURALNY I WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI
W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM W 2009 R.****STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI**

Od połowy lat dziewięćdziesiątych z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności województwa lubelskiego.

Według danych szacunkowych w końcu grudnia 2009 r. województwo lubelskie liczyło 2157,2 tys. mieszkańców, tj. o 0,2% mniej niż przed rokiem. Pomimo ogólnego spadku liczby ludności w dwóch powiatach odnotowano przyrost mieszkańców, w powiecie lubelskim o 0,6% i mieście na prawach powiatu Biała Podlaska o 0,2%. Natomiast największy ubytek w powiatach hrubieszowskim i tomaszowskim po 0,6%.

W miastach zamieszkiwało 46,5% społeczeństwa, tyle samo co w roku ubiegłym. Pod względem liczby ludności województwo lubelskie zajmowało 8 miejsce w kraju.

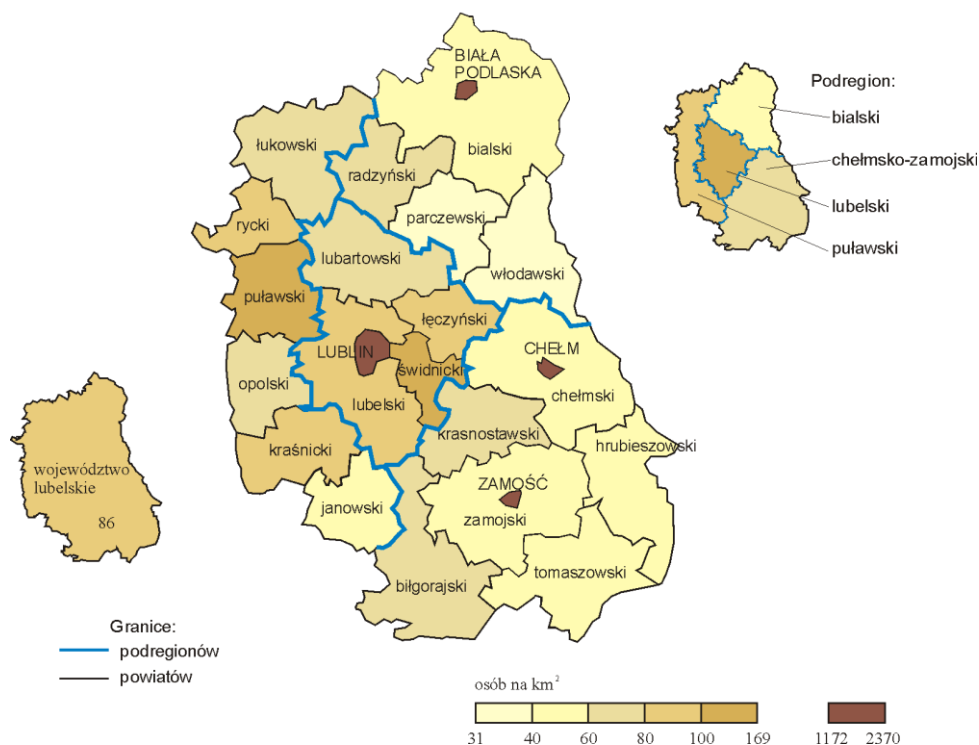
Tabl. 1. **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2008	2009	2008=100
Ludność	2161832	2157202	99,8
mężczyźni	1047039	1044604	99,8
kobiety	1114793	1112598	99,8
miasta	1006032	1003920	99,8
wieś	1155800	1153282	99,8
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	432386	421829	97,6
produkcyjnym	1359491	1361161	100,1
poprodukcyjnym	369955	374212	101,2
Biologiczne grupy wieku:			
0 -14 lat	339572	333816	98,3
15 - 64	1512209	1513241	100,1
65 lat i więcej	310051	310145	100,0
Edukacyjne grupy wieku:			
3 - 6 lat	81664	82313	100,8
7-12	138642	133129	96,0
13 -15	83009	79355	95,6
16 -18	97153	92891	95,6
19 -24 lata	217036	209997	96,8

Średnia gęstość zaludnienia wyniosła 86 osób na km², przy czym w miastach na 1 km² przypadało 1042 osoby, a na wsi 48. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa i tak najwyższe wartości przyjmował w miastach na prawach powiatu: Lublinie (2370) i Zamościu (2194), a najniższe w powiatach: włodawskim (31), parczewskim (38) oraz białskim (41).

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

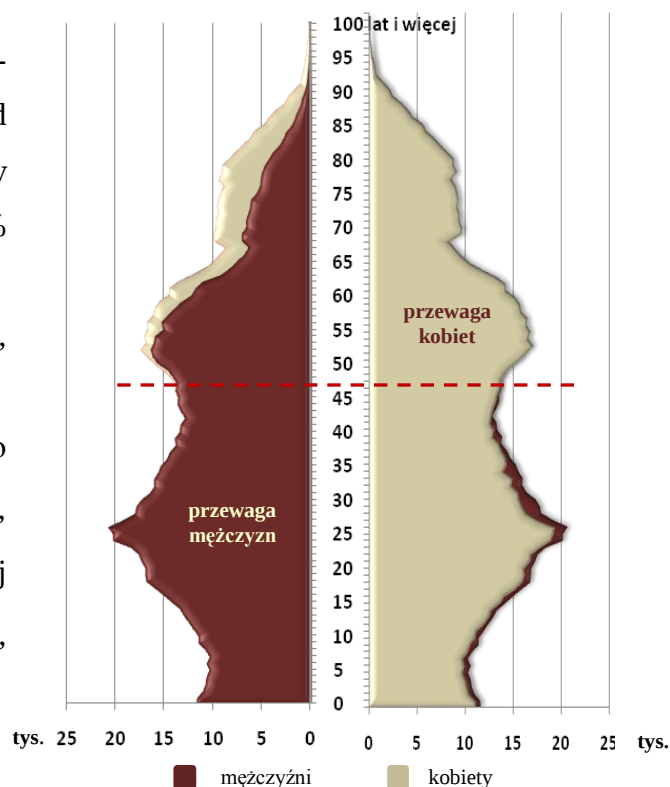

Struktura ludności według płci nie uległa większym zmianom. Kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,6% ogółu ludności województwa, przy czym do 47 roku życia przeważali mężczyźni (51,2% ogółu mieszkańców), a kobiety od 47 lat (56,1%).

Na 100 mężczyzn, przypadało 107 kobiet, w miastach - 112, na wsi - 102.

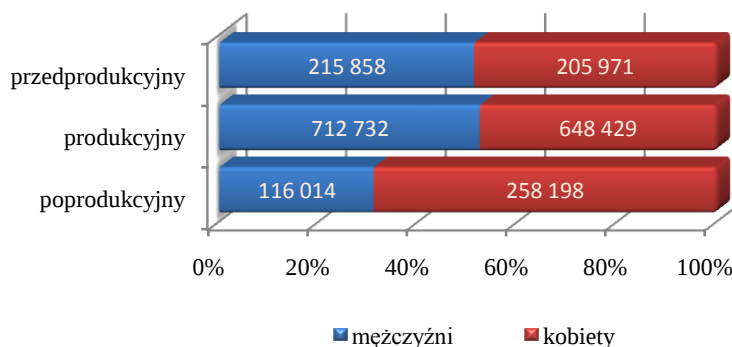
Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w miastach na prawach powiatu: Lublinie (117), Chełmie (112), Zamościu (111) i Białej Podlaskiej (108), natomiast najmniej w powiecie ryckim (99), oraz radzyńskim, janowskim i łukowskim (po 101).

Piramida wieku

Według danych szacunkowych na koniec 2009 roku ludność w wieku przedprodukcyjnym (0 -17 lat) stanowiła 19,6% ogółu mieszkańców, w wieku produkcyjnym (18-64 lata - mężczyźni i 18-59 lat - kobiety) 63,1%, a poprodukcyjnym (65 lat i więcej - mężczyźni i 60 lat i więcej - kobiety) 17,3%, natomiast przed rokiem analogicznie: 20,0%, 62,9% oraz 17,1%. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 58 osób w wieku nieprodukcyjnym (w 2008 r. - 59).

Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku

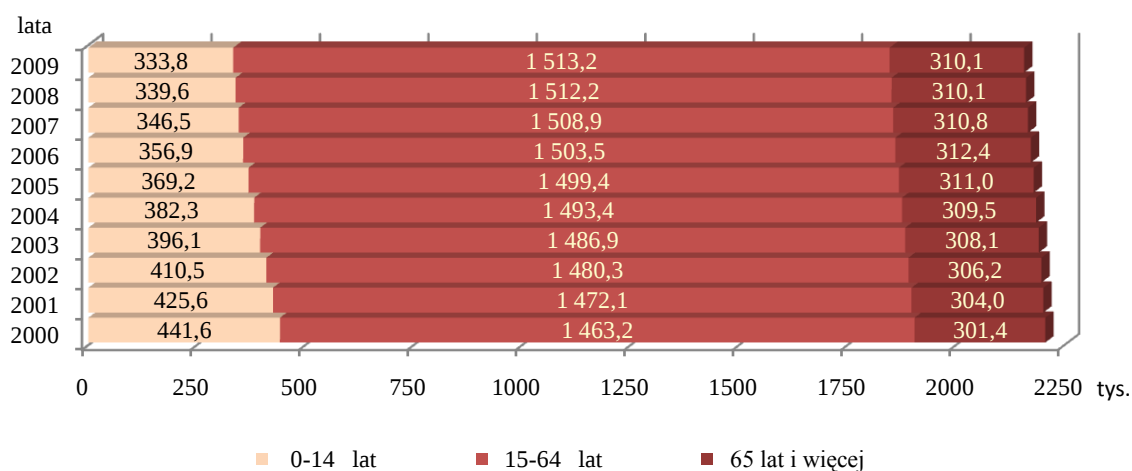

Na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 64 osoby w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w analogicznym okresie ubiegłego roku 62. Wskaźnik ten wykazywał bardzo duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami. Najwyższe wartości występowały w powiatach krasnostawskim (83 osoby), w mieście Lublinie (73) oraz powiecie kraśnickim (72), natomiast najniższe w powiecie łęczyńskim (42) i w mieście Biała Podlaska (44).

Z roku na rok zwiększa się również mediana wieku ludności (wiek środkowy), która na koniec roku 2009 r. dla mieszkańców ogółem wynosiła - 37,5 lat, dla mężczyzn - 35,4, dla kobiet - 39,9 (w ubiegłym roku analogicznie 37,3, 35,1, 39,7 lat).

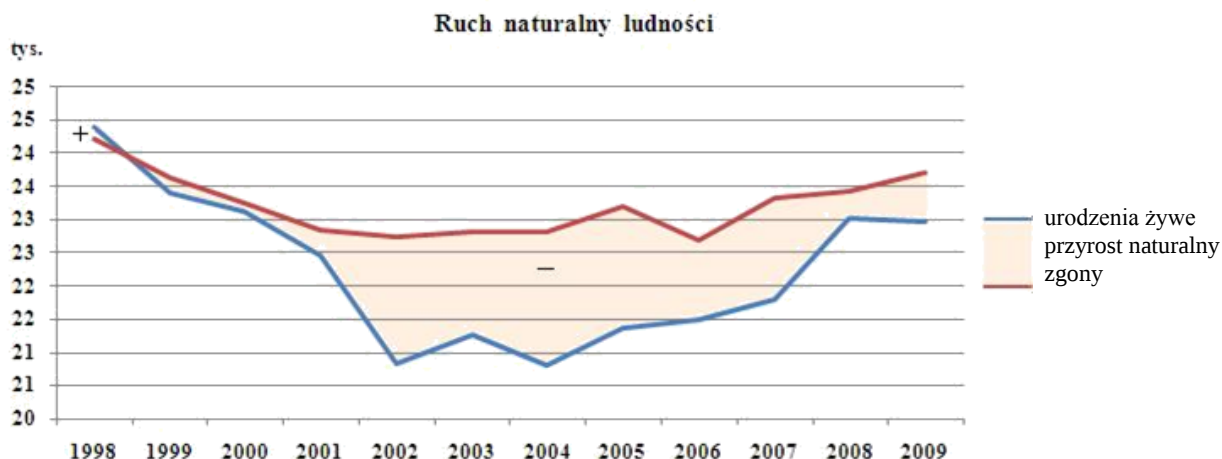
Powyższe dane świadczą o zachodzących zmianach w strukturze wiekowej ludności i są potwierdzeniem postępującego od lat procesu starzenia się społeczeństwa.

Ludność według biologicznych grup wieku

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Jednym z głównych czynników decydujących o liczbie ludności jest przyrost naturalny, który stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów.

Od 10 lat liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje ze względu na utrzymujący się ujemny przyrost naturalny.

Tabl. 2. **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**

Wyszczególnienie	2008	2009	2008=100
Urodzenia żywe.....	23009	22964	99,8
na 1000 ludności.....	10,61	10,61	x
Zgony	23428	23703	101,2
na 1000 ludności.....	10,80	10,95	x
Zgony niemowląt.....	148	112	75,7
na 1000 urodzeń żywych	6,43	4,88	x
Przyrost naturalny	-419	-739	x
na 1000 ludności	-0,19	-0,34	x
Małżeństwa	14812	14590	98,5
na 1000 ludności	6,83	6,74	x
Rozwody	1939	2814	145,1
na 1000 ludności.....	0,89	1,30	x
Separacje	159	164	103,1
na 100 tys. ludności	7,33	7,58	x
Współczynniki:			
dziatności ogólnej	1,412	1,406	x
reprodukcji brutto.....	0,692	0,686	x
dynamiki demograficznej	0,982	0,969	x

URODZENIA

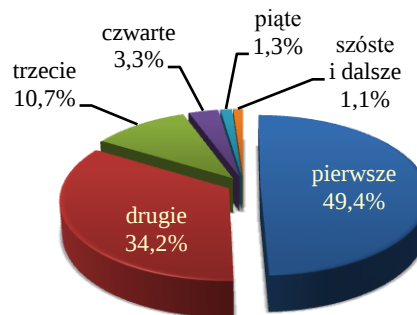
W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. zarejestrowano 22964 urodzenia żywe, tj. o 0,2% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Na wsi odnotowano 53,6% ogółu urodzeń żywych (przed rokiem 56,2%). Wśród noworodków większość (51,2%) stanowili chłopcy. Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności) utrzymał się na poziomie ubiegłego roku i wyniósł 10,61‰, przy czym w miastach osiągnął wyższy poziom (10,69‰) niż na wsi (10,54‰), w ubiegłym roku sytuacja była odwrotna (w miastach - 10,10‰, na wsi - 11,04‰).

Z ogólnej liczby urodzeń żywych 86,5% stanowiły urodzenia małżeńskie, a 13,5% pozamałżeńskie (przed rokiem analogicznie 87,2%, 12,8%).

W porównaniu do ubiegłego roku wiek środkowy matek wzrósł z 27,8 lat do 28,2, przy czym urodzenia pierwszego dziecka z 25,5 do 26,0 lat.

Utrzymujący się od lat niski poziom urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2009 r. współczynnik dzietności określający liczbę urodzonych dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku rozrodczym (15-49 lat) utrzymał się na podobnym poziomie jak w 2008 roku i wyniósł 1,41. Najbardziej korzystną sytuację demograficzną określa współczynnik dzietności kształtujący się na poziomie 2,10 - 2,15.

Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka u matki

ZGONY

W 2009 r. zmarło 23703 osoby, tj. o 1,2% więcej niż w ubiegłym roku. Na wsi odnotowano 62,0% ogółu zgonów. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 53,9% (przed rokiem 54,4%). Współczynnik zgonów osiągnął poziom 10,95‰ (przed rokiem 10,80‰), przy czym w miastach był niższy (9,05‰) niż na wsi (12,57‰), podobnie jak w ubiegłym roku (w miastach - 8,67‰, na wsi - 12,62‰).

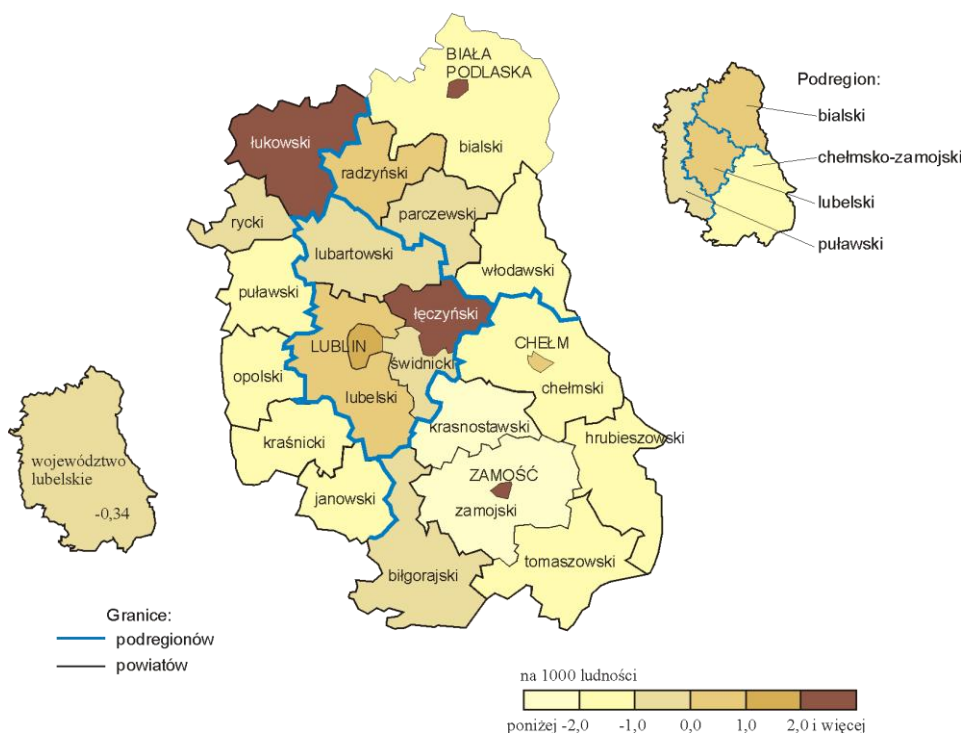
W okresie od stycznia do grudnia zarejestrowano 112 zgonów niemowląt, tj. o 24,3% mniej w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Na wsi umieralność niemowląt była wyższa niż w mieście (59,8% ogółu zgonów niemowląt). Współczynnik zgonów niemowląt zmalał o 1,55 pkt i osiągnął poziom 4,88‰, przy czym w miastach - 4,23‰, a na wsi - 5,44‰.

Relacja między liczbą urodzeń a liczbą zgonów wpłynęła niekorzystnie na wielkość przyrostu naturalnego, w wyniku którego liczba mieszkańców województwa zmalała o 739 osób (przed rokiem o 419). W miastach, podobnie jak w roku ubiegłym, odnotowano dodatni przyrost naturalny

(1636 osób), a na wsi ujemny (-2375). Współczynnik przyrostu naturalnego zmalał w stosunku do 2008 r. o 0,15 pkt i wyniósł -0,34‰, w tym w miastach ukształtował się na poziomie 1,64‰, a na wsi -2,03‰ (przed rokiem 1,43‰, -1,58‰).

Największy (dodatni) przyrost naturalny liczony na 1000 mieszkańców wystąpił w miastach na prawach powiatu Biała Podlaska (3,70) oraz Zamość (3,07), natomiast najmniejszy odnotowano w powiecie krasnostawskim (-4,89).

PRZYROST NATURALNY W 2009 R.

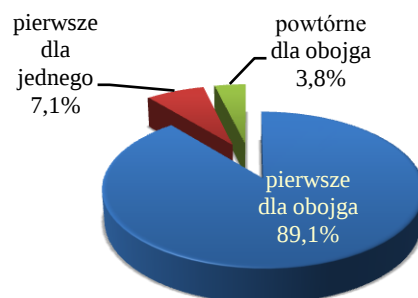
MAŁŻEŃSTWA

W 2009 roku zawarto 14590 związków małżeńskich, tj. o 1,5% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W miastach liczba małżeństw wzrosła o 0,7%, a na wsi zmalała o 3,4%. Większość małżeństw (52,3%) zarejestrowano na wsi (przed rokiem 53,3%). Na 1000 ludności przypadało 6,74 nowo zawartych małżeństw (przed rokiem 6,83), przy czym współczynnik małżeństw, podobnie jak w ubiegłym roku, w miastach osiągnął wyższy poziom (6,99‰) niż na wsi (6,53‰).

Małżeństwa wyznaniowe stanowiły 75,1% wszystkich małżeństw zawartych w 2009 r. (przed rokiem 74,9%).

Z roku na rok rośnie mediana wieku nowożeńców i tak w 2009 roku wyniosła dla mężczyzn 27,3 lata, a dla kobiet 25,4 (przed rokiem analogicznie 27,0 i 25,1).

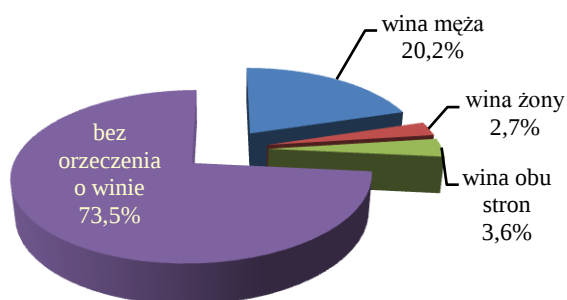
Małżeństwa pierwsze i powtórne zawarte w 2009 r.

Separacje i rozwody

W 2009 r. w województwie lubelskim rozwiódł się 2814 par małżeńskich, tj. o 45,1% więcej niż w ubiegłym roku. W miastach liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była ponad dwukrotnie wyższa (67,1% wszystkich rozwodów) niż na wsi (32,9%). Współczynnik rozwodów w porównaniu do ubiegłego roku zwiększył się o 0,41 pkt i wyniósł 1,30‰, przy czym w miastach osiągnął poziom 1,90‰, a na wsi 0,79‰.

Rozwody orzeczone prawomocnie według winy stron

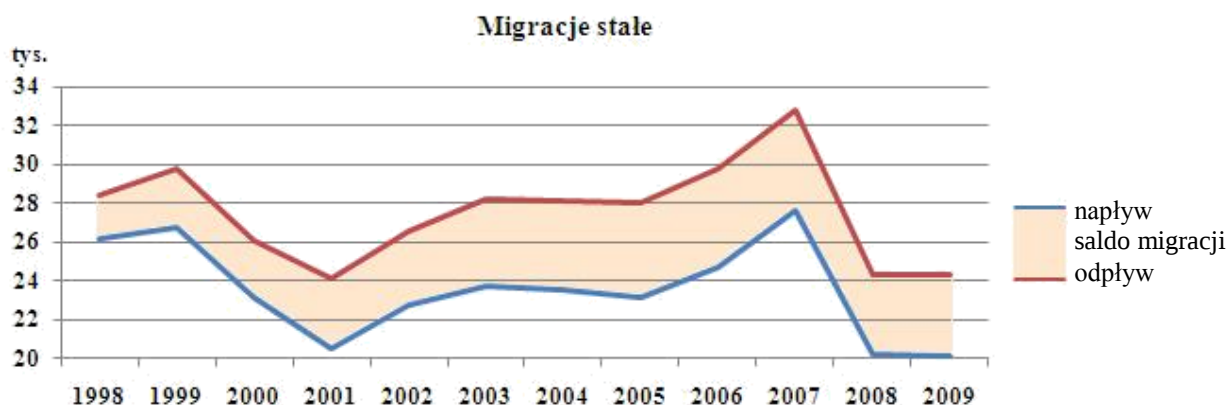

Większość prawomocnie orzeczonych rozwodów była z powództwa wniesionego przez żonę (68,1% ogółu rozwodów). Z ogólnej liczby rozwodów w 73,5% sąd nie orzekł o winie, a w 20,2% rozwód został orzeczony z winy męża. Najczęstsze przyczyny rozwodów to: niezgodność charakterów (33,5% ogółu rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (24,0%) oraz nadużywanie alkoholu (23,0%).

W 2009 r. w województwie lubelskim orzeczono 164 separacje, tj. o 3,1% więcej niż w ubiegłym roku. W przeliczeniu na 100 tys. ludności liczba separacji ogółem wyniosła 7,58, przy czym w miastach - 9,14, a na wsi - 6,25 (w 2008 roku analogicznie 7,33, 8,72 i 6,15).

RUCH WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub spadku liczby ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje.

Z roku na rok liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje ze względu na występującą przewagę liczby osób wymeldowujących się z pobytu stałego (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały (napływ).

Tabl. 3. **RUCH WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**

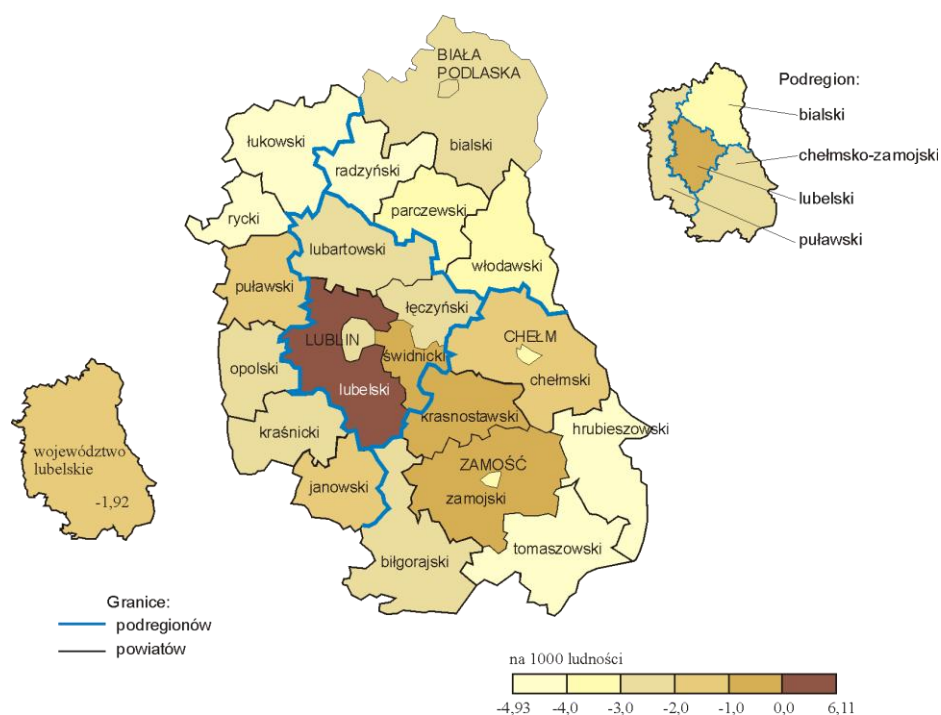
Wyszczególnienie	2008	2009	2008=100
Migracje wewnętrzne:			
napływ.....	20187	20067	99,4
odpływ	24305	24304	100,0
Migracje zagraniczne:			
imigracja	524	576	109,9
emigracja.....	839	492	58,6
Saldo migracji ogółem na 1000 ludności..	-2,04	-1,92	x

W 2009 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego w wyniku migracji stałych zmniejszyła się o 4153 osoby (w roku poprzednim o 4433), z tego w miastach ubyło 3485 mieszkańców, a na wsi 668. Współczynnik migracji ogółem osiągnął wartość -1,92‰ wobec -2,04‰ sprzed roku. Największy ubytek ludności na 1000 mieszkańców wystąpił w powiecie hrubieszowskim (4,93 osoby), tomaszowskim (4,14), łukowskim (4,10), ryckim (4,09) oraz radzyńskim (4,04). Natomiast przyrost odnotowano tylko w powiecie lubelskim (6,11).

Pozytywnym zjawiskiem jakie pojawiło się po raz pierwszy od 2006 roku było dodatnie saldo migracji zagranicznych 84 osoby (przed rokiem -315 osób), a jego współczynnik ukształtował się na poziomie 0,04‰ wobec -0,15‰ przed rokiem.

Z powodu wyjazdu na stałe za granicę województwo lubelskie w 2009 r. opuściło 492 mieszkańców, natomiast przybyło z zagranicy na stałe 576 osób. Najwięcej osób wyemigrowało do Wielkiej Brytanii (28,0%), Niemiec (17,1%), i Stanów Zjednoczonych (11,4%). Wśród imigrantów najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które przybyły z Wielkiej Brytanii (40,5%), Irlandii (10,1%) oraz z Niemiec (8,9%).

SALDO MIGRACJI STAŁEJ W 2009 R.

Tabl.4 LUDNOŚĆ

Stan w dniu 31 XII 2009 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność						Kobiety na 100 męż- czyzn
	ogółem	2008 =100	mężczyźni	kobiety	w mia- stach %	na 1 km ²	
WOJEWÓDZTWO	2157202	99,8	1044604	1112598	46,5	86	107
Podregion bialski	307035	99,7	150940	156095	39,2	51	103
Powiaty:							
bialski	112846	99,6	55568	57278	20,4	41	103
parczewski	35921	99,7	17684	18237	28,1	38	103
radzyński	60866	99,7	30340	30526	26,4	63	101
włodawski	39526	99,7	19509	20017	34,2	31	103
Miasta na prawach powiatu:							
Biała Podlaska	57876	100,2	27839	30037	100,0	1172	108
Podregion chelmsko-zamojski	646919	99,6	315179	331740	37,8	70	105
Powiaty:							
biłgorajski	103226	99,6	50865	52361	33,3	61	103
chelmski	78765	99,5	38821	39944	5,7	42	103
hrubieszowski	67059	99,4	32879	34180	27,4	53	104
krasnostawski	67824	99,5	32803	35021	28,5	66	107
tomaszowski	86657	99,4	42738	43919	25,4	58	103
zamojski	109181	99,6	53660	55521	10,7	58	103
Miasta na prawach powiatu:							
Chełm	67650	99,9	31865	35785	100,0	1918	112
Zamość	66557	100,0	31548	35009	100,0	2194	111
Podregion lubelski	713229	100,0	338232	374997	63,6	169	111
Powiaty:							
lubartowski	89876	99,9	44001	45875	31,5	70	104
lubelski	144383	100,6	70575	73808	8,5	86	105
łęczyński	57164	100,0	28039	29125	36,6	90	104
świdnicki	72366	99,9	34914	37452	58,8	155	107
Miasta na prawach powiatu:							
Lublin	349440	99,7	160703	188737	100,0	2370	117
Podregion puławski	490019	99,8	240253	249766	37,9	87	104
Powiaty:							
janowski	47242	99,6	23475	23767	25,3	54	101
kraśnicki	98574	99,7	48034	50540	38,6	98	105
łukowski	107953	99,9	53662	54291	30,7	77	101
opolski	62048	99,5	30154	31894	29,5	77	106
puławski	115860	99,9	55632	60228	48,9	124	108
rycki	58342	99,8	29296	29046	47,0	95	99

Tabl. 4 LUDNOŚĆ cd.

Stan w dniu 31 XII 2009 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność w wieku		Ludność w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poniżej 20 lat	Ludność w wieku			Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	poniżej 20 lat	65 lat i więcej		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
WOJEWÓDZTWO	487659	310145	64	421829	1361161	374212	58
Podregion bialski	74568	42719	57	64490	191677	50868	60
Powiaty:							
bialski	28729	17170	60	24941	67858	20047	66
parczewski	8230	5623	68	7094	22180	6647	62
radzyński	15190	8637	57	13325	37345	10196	63
włodawski	9151	5475	60	7853	25065	6608	58
Miasta na prawach powiatu:							
Biała Podlaska	13268	5814	44	11277	39229	7370	48
Podregion chełmsko-zamojski	146705	96095	66	126463	405456	115000	60
Powiaty:							
biłgorajski	24618	14680	60	21298	64464	17464	60
chełmski	18930	11524	61	16340	48843	13582	61
hrubieszowski	15062	10657	71	12966	41343	12750	62
krasnostawski	14361	11927	83	12448	41298	14078	64
tomaszowski	20087	13277	66	17281	53680	15696	61
zamojski	25454	17914	70	22079	66092	21010	65
Miasta na prawach powiatu:							
Chełm	13763	8389	61	11678	45341	10631	49
Zamość	14430	7727	54	12373	44395	9789	50
Podregion lubelski	151383	97948	65	131035	461956	120238	54
Powiaty:							
lubartowski	21170	12895	61	18491	55972	15413	61
lubelski	34993	19856	57	30548	90092	23743	60
łęczyński	13728	5795	42	11854	38242	7068	49
świdnicki	14995	10542	70	13053	46336	12977	56
Miasta na prawach powiatu:							
Lublin	66497	48860	73	57089	231314	61037	51
Podregion puławski	115003	73383	64	99841	302072	88106	62
Powiaty:							
janowski	11302	7301	65	9878	28701	8663	65
kraśnicki	21793	15590	72	18964	61138	18472	61
łukowski	28618	14596	51	24934	65601	17418	65
opolski	13945	9396	67	12161	38627	11260	61
puławski	25691	18224	71	22228	71274	22358	63
rycki	13654	8276	61	11676	36731	9935	59

Tabl. 5 RUCH NATURALNY I WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Małżeń- stwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji stałej	Saldo migracji zewnętrz- nej	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
	na 1000 ludności						
WOJEWÓDZTWO	6,74	10,61	10,95	-0,34	-1,92	0,04	4,88
Podregion bialski	6,97	11,27	11,22	0,05	-3,11	0,04	4,87
Powiaty:							
bialski	6,30	11,43	12,61	-1,18	-2,66	-0,02	6,12
parczewski	7,87	11,21	12,01	-0,79	-3,15	0,14	7,33
radzyński	7,61	11,68	10,90	0,78	-4,04	-0,05	6,94
włodawski	7,06	10,79	12,74	-1,95	-3,76	0,10	-
Miasta na prawach powiatu:							
Biała Podlaska	6,96	10,89	7,19	3,70	-2,53	0,16	1,61
Podregion chełmsko-zamojski	6,75	10,12	11,62	-1,50	-2,46	0,16	4,84
Powiaty:							
biłgorajski	6,68	10,55	11,14	-0,59	-2,08	0,21	5,44
chełmski	7,04	11,64	13,21	-1,58	-1,40	0,28	4,30
hrubieszowski	7,04	10,14	12,61	-2,47	-4,93	-	5,76
krasnostawski	6,16	8,82	13,71	-4,89	-0,97	0,25	4,98
tomaszowski	7,45	9,71	11,63	-1,92	-4,14	0,18	7,00
zamojski	5,97	9,46	12,99	-3,53	-0,58	0,12	4,78
Miasta na prawach powiatu:							
Chełm	7,01	9,87	8,93	0,95	-3,62	0,31	2,99
Zamość	6,95	10,82	7,75	3,07	-3,10	-0,11	2,80
Podregion lubelski	6,58	10,78	10,03	0,75	-0,34	-0,02	4,85
Powiaty:							
lubartowski	6,66	11,03	11,92	-0,89	-2,02	-0,04	4,99
lubelski	6,13	10,62	10,60	0,02	6,11	0,04	2,61
łęczyński	8,35	11,43	8,87	2,56	-2,21	0,02	4,57
świdnicki	5,98	9,53	9,88	-0,34	-0,21	-0,04	4,34
Miasta na prawach powiatu:							
Lublin	6,58	10,94	9,51	1,43	-2,33	-0,05	5,87
Podregion puławski	6,81	10,59	11,21	-0,62	-2,71	-0,03	4,97
Powiaty:							
janowski	6,83	10,08	12,85	-2,77	-1,37	-0,08	8,26
kraśnicki	6,27	9,74	10,94	-1,20	-2,43	-0,01	5,16
łukowski	7,54	12,21	9,84	2,37	-4,10	-0,01	4,51
opolski	6,35	10,45	12,51	-2,06	-2,71	-0,27	3,03
puławski	6,56	9,86	11,20	-1,35	-1,48	0,02	4,38
rycki	7,34	11,01	11,44	-0,43	-4,09	0,07	6,18